

Tekst ustawy przekazany do Senatu zgodnie z art. 52 regulaminu Sejmu

U S T A W A

z dnia 9 marca 2023 r.

o zmianie ustawy o referendum lokalnym

Art. 1. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 741) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w innych sprawach, dotyczących społecznych, gospodarczych lub kulturowych więzi łączących tę wspólnotę.”;

2) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Referendum przeprowadza się, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 1, z inicjatywy organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego lub na wniosek co najmniej:

1) 5% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy albo powiatu;

2) 2,5% uprawnionych do głosowania mieszkańców województwa.”;

3) po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. 1. Referendum można przeprowadzać w dzień wolny od pracy dwa razy w ciągu kadencji organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego:

1) po raz pierwszy – nie wcześniej niż na 18 miesięcy i nie później niż na 24 miesiące od początku kadencji tego organu;

2) po raz drugi – nie wcześniej niż na 12 miesięcy i nie później niż na 6 miesięcy przed upływem kadencji tego organu.

2. Prezes Rady Ministrów najpóźniej na 90 dni od początku kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego wyznacza, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, w drodze rozporządzenia, dni przeprowadzenia referendum, te same dla obszaru całego kraju.

3. W przypadku gdy w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 albo 2, jest planowane przeprowadzenie więcej niż jednego referendum, termin przeprowadzenia referendów ustala się na ten sam dzień.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do referendum, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 1.”;

4) w art. 9:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum bezwzględną większością głosów swojego ustawowego składu, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 1c.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Uchwała, o której mowa w ust. 1, jest podejmowana z własnej inicjatywy organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego lub na wniosek organu wykonawczego.

1b. Wniosek organu wykonawczego o podjęcie uchwały w sprawie przeprowadzenia referendum jest rozpatrywany w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia.”;

5) w art. 10 uchyla się ust. 2;

6) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W terminie 6 miesięcy od dnia powiadomienia, o którym mowa w art. 12 ust. 1, inicjator referendum zbiera podpisy mieszkańców uprawnionych do wybierania organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego, którzy chcą poprzeć inicjatywę w tej sprawie.”;

7) w art. 16 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wniosek o przeprowadzenie referendum niespełniający warunków, o których mowa w art. 15, komisja zwraca inicjatorowi referendum, wyznaczając trzydziestodniowy termin do usunięcia uchybień.”;

8) w art. 17 uchyla się ust. 2;

9) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum lub uchwałę o odrzuceniu wniosku mieszkańców nie później niż w ciągu 30 dni od dnia przekazania wniosku organowi określonego w art. 12 ust. 1.

2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę o odrzuceniu wniosku mieszkańców większością 3/5 głosów swojego ustawowego składu.

3. Podejmując uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uwzględnia terminy określone w art. 6a ust. 1 i 2.”;

10) w art. 20:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na uchwałę organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego o odrzuceniu wniosku mieszkańców w sprawie przeprowadzenia referendum, a także na niedotrzymanie przez ten organ terminu określonego w art. 18 ust. 1, inicjatorowi referendum służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub upływu terminu do jej podjęcia.”,

b) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Skargę kasacyjną wnosi się w terminie 30 dni.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Skarga kasacyjna jest rozpatrywana niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia.”;

11) w art. 21 uchyla się pkt 1;

12) w art. 22:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Komisarz wyborczy zwraca inicjatorowi referendum lub jego pełnomocnikowi wniosek zawierający uchybienia, wskazuje te uchybienia i wyznacza trzydziestodniowy termin do ich usunięcia.”,

b) uchyla się ust. 5;

13) w art. 24a w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Na rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody unieważniające uchwałę rady gminy o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) radzie gminy służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia otrzymania rozstrzygnięcia nadzorczego.”;

14) w art. 26:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na postanowienie komisarza wyborczego o odrzuceniu wniosku o przeprowadzenie referendum, o którym mowa w art. 22, a także na niedotrzymanie przez ten organ terminu określonego w art. 24, inicjatorowi

referendum służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia postanowienia lub upływu terminu na jego wydanie.”,

b) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Skargę kasacyjną wnosi się w terminie 30 dni.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Skarga kasacyjna jest rozpatrywana niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia.”;

15) w art. 29 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jednostki organizacyjne sprawujące trwałe zarząd nieruchomości państwowych i komunalnych są obowiązane udostępnić bezpłatnie pomieszczenia wskazane przez inicjatora referendum, stowarzyszenie lub mieszkańców w celu przeprowadzenia zgromadzenia, jeżeli nie zakłóci to normalnego funkcjonowania tych jednostek.”;

16) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51. Organ wykonawczy danej jednostki samorządu terytorialnego oraz inicjator referendum mogą wyznaczyć do terytorialnej komisji i każdej obwodowej komisji po trzech mężów zaufania, którzy mają prawo być obecni przy wszystkich czynnościach wykonywanych przez te komisje oraz wносить do protokołów wyników głosowania i wyników referendum uwagi z wymienieniem konkretnych zarzutów.”;

17) art. 55 otrzymuje brzmienie:

„Art. 55. 1. Referendum jest ważne, jeżeli wzięło w nim udział co najmniej 15% uprawnionych do głosowania, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Referendum w sprawie odwołania organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego pochodzącego z wyborów bezpośrednich jest ważne w przypadku, gdy liczba wyborców, którzy wzięli udział w tym referendum, stanowi co najmniej 3/5 liczby głosów oddanych w tych wyborach na odwoływany organ.”;

18) w art. 56 uchyla się ust. 2;

19) art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. Jeżeli referendum zakończy się wynikiem rozstrzygającym w sprawie poddanej pod referendum, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia

ogłoszenia wyników referendum, podejmuje czynności w celu realizacji wyniku referendum zgodnie z jego rozstrzygnięciem.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

MARSZAŁEK SEJMU

/ – / Elżbieta Witek